

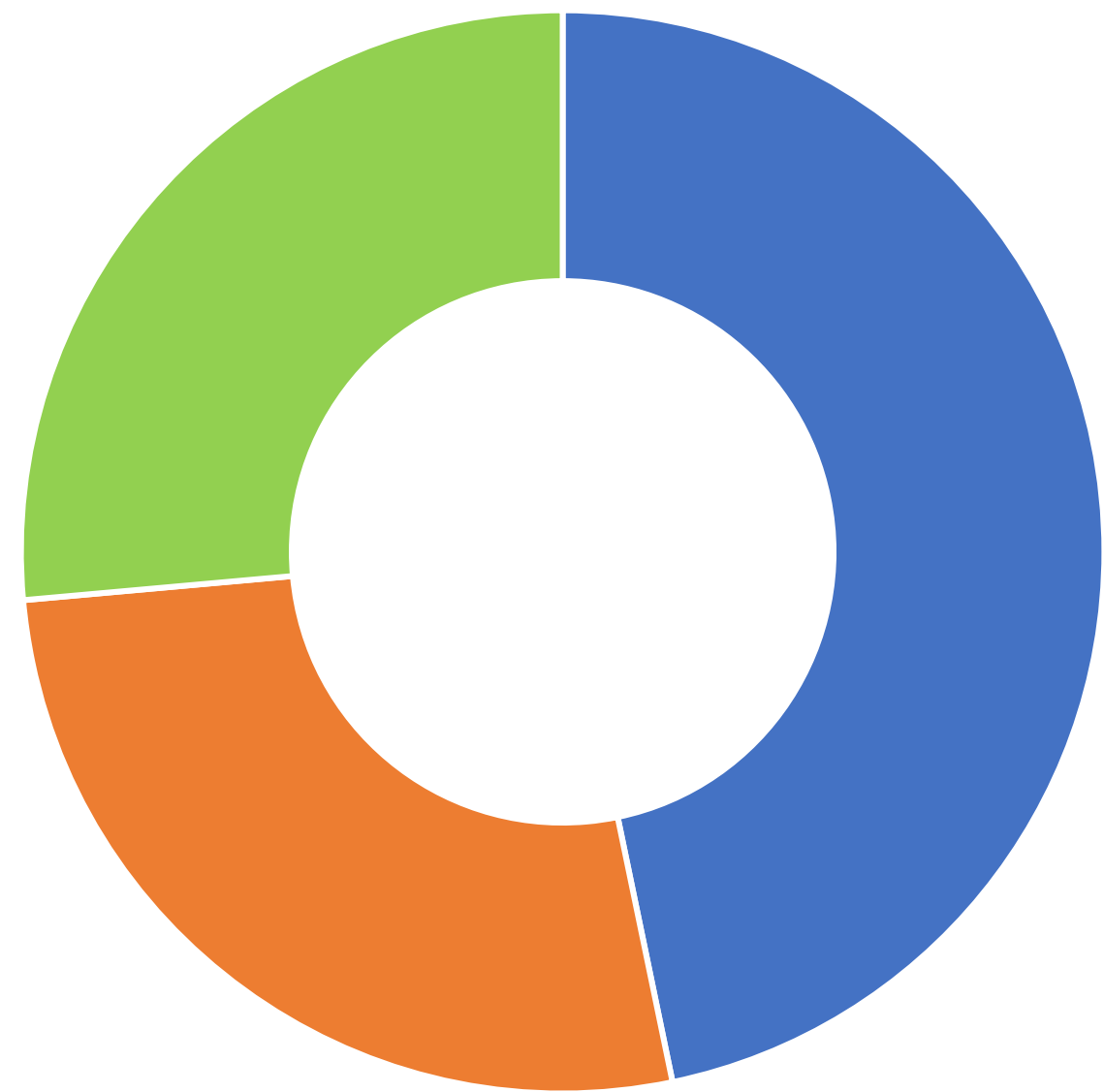

Lietuvos mokslų akademijos 2025 metų veiklos ataskaita

2026 04 22

akad. Vytautas Nekrošius

Lietuvos mokslų akademijos nariai 2025 12 31

- **115 tikrųjų narių**
- **66 nariai emeritai**
- **65 užsienio nariai**

Ataskaitinis LMA narių visuotinis susirinkimas 2025 04 08

Adobe Express ilustr.

Ataskaitinis ir rinkiminis Lietuvos mokslų akademijos narių visuotinis susirinkimas

2025 m. balandžio 8 d., antradienis

Lietuvos mokslų akademijos (LMA) didžioji konferencijų salė, Gedimino pr. 3, Vilnius

Atstatyta Gedimino pilis.

„JP architektūra“ vizualizacija.

Lietuvos mokslų akademijos narių visuotinis susirinkimas

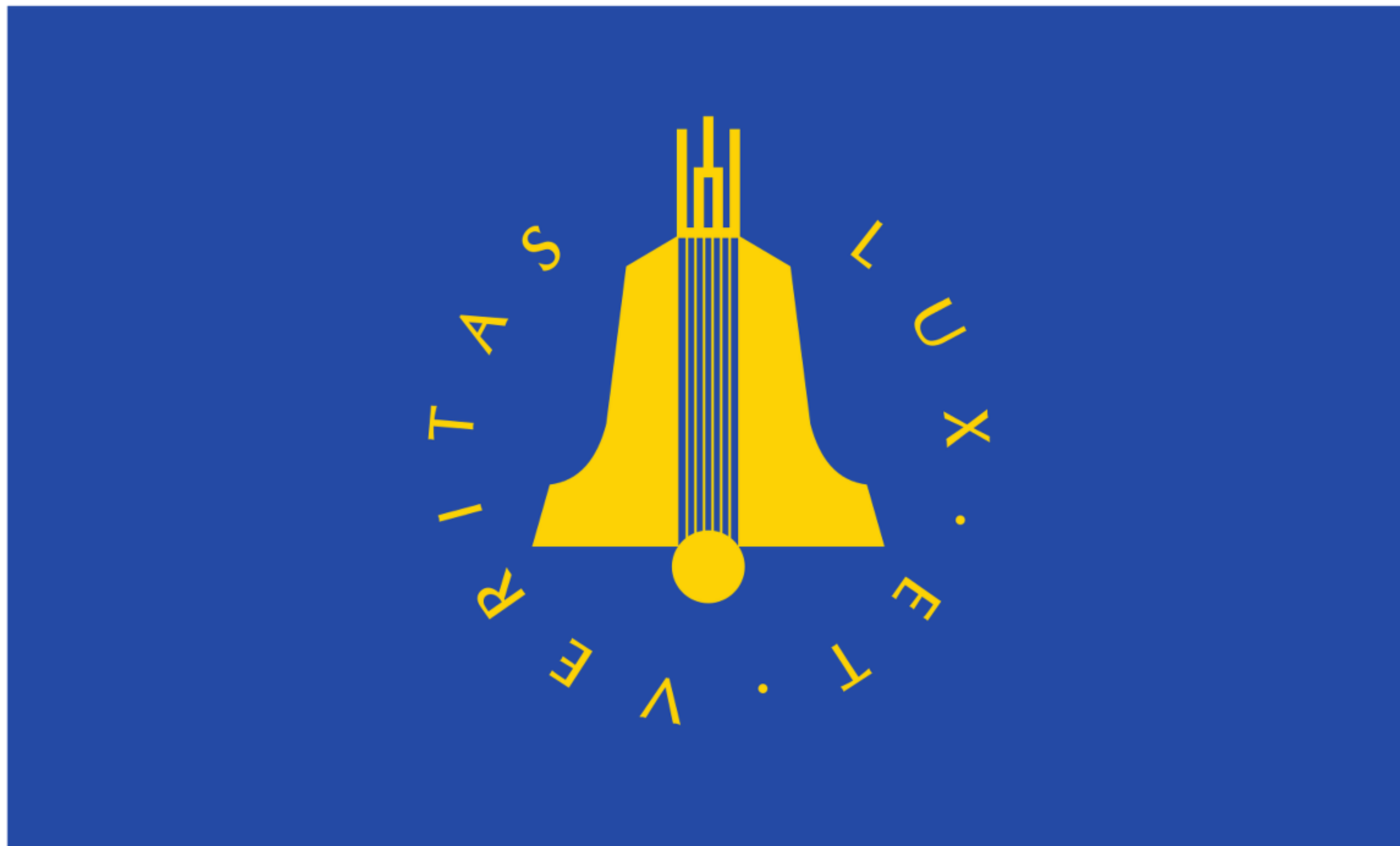
2025 m. birželio 17 d., antradienis

Illustracija sukurta naudojant generatyvinį DI

Lietuvos mokslų akademijos narių visuotinis susirinkimas

2025 m. rugsėjo 23 d., antradienis

**RINKIMINIS LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOS
NARIŲ VISUOTINIS SUSIRINKIMAS**

2025 m. spalio 28 d., antradienis

**Rinkiminis
Lietuvos mokslų akademijos narių
visuotinis susirinkimas**

2025 m. gruodžio 16 d., antradienis

Išvados ir rekomendacijos

LMA rezoliucijos ir siūlymai

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOJE VYKUSIO SEMINARO-DISKUSIJOS DĖL NENUTRŪKSTAMO LAIVYBOS KELIO NERIES UPE SUKŪRIMO **REZOLIUCIJA**

2025 m. kovo 20 d.

*Lietuvos Respublikos Ministrui Pirmininkui
Lietuvos Respublikos aplinkos ministrui
Lietuvos Respublikos susisiekimo ministrui*

2025 m. kovo 20 d. Lietuvos mokslų akademijoje (LMA) vyko seminaras-diskusija „Ar galimas laivybos kelias Neris upe: iššūkiai ir galimybės“. Renginyje dalyvavo LMA akademikai, Vandens tarybos nariai, įvairių sričių mokslininkai, vandentvarkos specialistai, verslo įmonių ir visuomeninių organizacijų atstovai, studentai. Buvo aptarti valstybinės reikšmės vidaus vandenų kelių valdytojo akcinės bendrovės Vidaus vandens kelių direkcijos ketinimai sukurti nenutrūkstamą laivybos maršrutą nuo Vilniaus iki Kauno miestų Neris upe, pritaikant jį keleivinei ir krovininei laivybai. Neris upė, kaip valstybinės reikšmės vidaus vandens kelias, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1119 buvo patvirtintas 1995 metais.

Renginio metu moksliniuose pranešimuose ir diskusijoje dalyviai pažymėjo, kad laivybos plėtra Neris upe gali atverti naujas galimybes regiono turizmui, naujų darbo vietų kūrimui ir verslo plėtrai. Vilniaus, Kauno ir Jonavos miestų savivaldybėse tai paskatintų priplaukų ir uostų tinklo, kitos infrastruktūros kūrimą, taip pat gali atverti potencialą kariniam mobilumui. Tačiau vandens kelio plėtrai būtina atlikti reikšmingus pakeitimus upės vagoje – pašalinti didelius kiekius grunto (gilinti vagą pradiniam įrengimo etape, taip pat vėliau šalinti nešmenis siekiant palaikyti tinkamus laivybai vandens lygius). Tai neigiamai paveiktų upės ekologines sąlygas.

Neris upė priklauso Europos „Natura 2000“ ekologiniam tinklui. Ji unikali tuo, kad yra vienintelė, sąlyginai natūrali išlikusi didelė Europos lygumų upė, pasižyminti savita biologine įvairove. Upės gilinimo darbai prieštarautų tiek nacionalinio, tiek ES lygmens aplinkos apsaugos įsipareigojimams (Lietuvos Respublikos bendrasis planas,

Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/60/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus, ES Gamtos atkūrimo reglamentas). Galimas laivybos kelio įrengimas negrįžtamai pakeistų hidromorfologines upės sąlygas ir turėtų didelės žalos biologinei įvairovei. Upių vagas pritaikant laivybai sunaikinama daug tipingų žuvų ir kitų vandens gyvūnijai svarbių buveinių. Nemuno žemupio vagą pritaikius laivybai, Neries upė tapo ypač svarbia retoms, Europos Bendrijos mastu saugomoms rūšims, kurios gali gyventi ir veisti tik didelėse upėse. Įgyvendinus laivybos tikslus, Neryje būtų sunaikinta beveik pusė visų Lietuvoje išlikusių atlantinės lašišos (*Salmo salar*) nerštaviečių, iškiltų grėsmė kitų Europos Bendrijos mastu svarbių rūšių – salačio (*Aspius aspius*) ir ūsorius (*Barbus barbus*) išlikimui, o aštriašnio eršketo (*Acipenser oxyrhynchus*), kurio populiaciją bandoma atkurti visų prie Baltijos jūros esančių šalių pastangomis, populiacijos atkūrimas Lietuvos vandenyse taptų neįmanomas. Be to, tyrimų rezultatai rodo, kad šiltuoju metų laiku Neryje, kaip ir daugelyje kitų Lietuvos upių, ilgėja mažo ir labai mažo vandeningumo laikotarpiai. Prognozuojama, kad ateityje dėl klimato kaitos tokių laikotarpių (įskaitant ir navigacijos metu) trukmė tik ilgės, todėl laivybos sąlygos tik prastės ir kasmet pareikalaus didelių investicijų į kelio priežiūrą.

Įvertindama mokslininkų požiūrį į ketinimus plėtoti laivybą Neries upe ir pripažindama galimas neigiamas šio proceso pasekmes, Lietuvos mokslų akademija rekomenduoja:

- Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai peržiūrėti valstybinės reikšmės vidaus vandens kelių sąrašą ir jį koreguoti, atsižvelgiant į mokslininkų rekomendacijas dėl laivybos vystymo, atkreipiant dėmesį į prastėjančias upių vandeningumo sąlygas ir galimas dideles vandens kelių priežiūros išlaidas.
- Atsisakyti krovininės laivybos plėtros Neries upe, siekiant išsaugoti jos ekologinę būklę, biologinę įvairovę ir laikytis nacionalinių bei tarptautinių aplinkos apsaugos įsipareigojimų. Upės hidromorfologinių sąlygų keitimas, būtinas krovininei laivybai, negrįžtamai pažeistų jos ekosistemą, sunaikintų nykstančių rūšių buveines ir prieštarautų ES vandens politikos direktyvai.
- Išsaugoti esamą Neries upės ekosistemą, sudarant sąlygas tik tvariai pramoginei laivybai, kuri vyktų tiksliai plokščiadugnėmis plaukiojimo priemonėmis, nekeičiant upės vagos hidromorfologinių sąlygų (gilinimo ir valymo darbai negalimi) ir nekeltų grėsmės biologinei įvairovei.
- Užtikrinti, kad rekreacija ir turizmas Neries upėje būtų derinami su gamtos apsaugos tikslais ir nepablogintų upės ekologinės būklės.

*Lietuvos mokslų akademijos prezidentas akad. Jūras Banys
LMA Vandens tarybos pirmininkas akad. Arvydas Povilaitis*

Tarptautinių asociacijų, kurių narė yra LMA, pareiškimai, mokslinės analizės ir rekomendacijos

LMA dalyvauja svarbiausių partnerių ir tarptautinių organizacijų parengtų dokumentų sklaidoje.

Ypatingas dėmesys skiriamas į politikos formuotojus orientuotų Europos akademijų mokslo patarimosios tarybos (EASAC) suburtų mokslininkų ataskaitų pristatymui ir sklaidai, bendradarbiaujant su LMT mokslo patarėjų korpuso prie LR Vyriausybės specialistais, atitinkamo-

mis LR ministerijomis ir LRS komisijomis. Išsamiose EASAC ataskaitose, kurias rengia kolegialios darbo grupės, sudarytos iš narių akademijų deleguotų mokslininkų, pateikiami patikimi įrodymai ir siūlymai, kaip konkrečius iššūkius spręsti visuomenei naudingiausi būdu. Šios veiklos tikslas Europos sprendimų priėmėjams pateikti faktus, analizes ir rekomendacijas dėl veiksmų.

2025 m. EASAC baigė rengti ir paskelbė išsamias trijų programų ataskaitas:

EASAC ataskaitos „Tvarių energijos šaltinių saugumas“ pristatymas. Kairėje – LMA Jaunosios akademijos alumnas dr. Vidas Lekavičius. Asm. archyvo nuotr.

- Balandžio 8 d. EASAC pristatė ataskaitą „Tvारीų energijos šaltinių saugumas“ (Nr. 47). Jos rengime dalyvavo 27 mokslininkai, tarp jų ir LMA Jaunosios akademijos alumnas dr. Vidas Lekavičius. Šioje srityje dirbantys LEI ir VDU mokslininkai jau seniai akcentuoja energetinio saugumo daugiadimensinį pobūdį, o į politikos formuotojus orientuota EASAC suburtų mokslininkų ataskaita dar labiau išplečia šią perspektyvą. Joje į energetikos transformaciją žvelgiama kaip į galimybę stiprinti energetinį saugumą – mažinant priklausomybę nuo energijos išteklių ir technologijų importo, diegiant decentralizuotus sprendimus ir didinant vartotojų vaidmenį energetikos sistemoje. Nors perėjimas prie naujos energetikos sistemos kelia ir techninių iššūkių, energetinio saugumo užtikrinimas reikalauja ne primityvaus tikėjimo technologijų plėtra, bet kompleksinių sprendimų. Ataskaitoje propaguojamas holistinis požiūris, apjungiantis ekonominius, socialinius, techninius, aplinkosauginius ir geopolitinius veiksnius, suteikia galimybę siekti ambicingų tikslų visuomenei naudingu būdu.

Išsamus tarptautinių asociacijų rengtų originalių dokumentų sąrašas pateiktas čia toliau.

- ALLEA Statement on Ethical Problems in Research Collaborations with Commercial Entities („ALLEA pareiškimas dėl etinių normų bendradarbiaujant su komerciniais subjektais mokslinių tyrimų srityje“), *February 2025*

- Gegužės 19 d. pristatyta EASAC ataskaita „Besikeičiantys miškų gaisrai – politikos galimybės Europai įsisaugoti ir jiems pasirėngti“ (Nr. 48), kurią parengė 23 nacionalinių mokslų akademijų paskirti mokslininkai. EASAC pranešimas spaudai lietuvių kalba su nuoroda į originalią ataskaitą paskelbtas LMA svetainės naujienose gegužės 22 d.
- Rugsėjo 4 d. Akademijų rūmuose (*Palais des Académies*) Briuselyje EASAC pristatė ataskaitą „Mėšos alternatyvos“ (Nr. 49). Šio projekto darbo grupėje dirbo LMA deleguota mokslininkė – akademikė Elena Bartkienė, o ataskaitą recenzavo akademikė Giedrė Samuolienė.

Rengėjų kvietimus nuotoliu dalyvauti pristatymuose LMA perdavė Lietuvos politikos formuotojams: LMT mokslo patarėjų korpusui prie LR Vyriausybės, ministerijoms, LRS komitetų nariams, skelbė svetainės naujienose. Tai teikia galimybę nedelsiant susipažinti su patikima mokslininkų susisteminta ir apibendrinta informacija EP svarstomais klausimais, kurie greitai taps sprendimais, vėliau perkeliama į nacionalinę teisę, ir dalyvauti viešose ekspertų diskusijoje.

- ALLEA Statement on Threats to Academic Freedom and International Research Collaboration in the United States („ALLEA pareiškimas dėl grėsmių akademinėi laisvei ir tarptautiniam bendradarbiavimui mokslinių tyrimų srityje Jungtinėse Amerikos Valstijose“), *February 2025*
- Increasing Urgency for Transformative Change (EASAC komentaras dėl „Permainas lemiančių pokyčių svarbos“), *EASAC Commentary, 11 March 2025*
- ALLEA Statement on Continued Attacks on Academic Freedom („ALLEA pareiškimas dėl besitęsiančių išpuolių prieš akademinę laisvę“), *April 2025*
- Perspectives on Decarbonisation of Existing Buildings in Europe („Esamų pastatų dekarbonizacijos Europoje perspektyvos“), *Renewable Energy Vol. 242, 1 April 2025*
- Security of Sustainable Energy Supplies („Tvारीų energijos šaltinių saugumas“), *EASAC Report No. 47, 8 April 2025*
- FEAM Statement on Recent U.S. Policy Decisions Affecting Global Health and Science („FEAM pareiškimas dėl pastarųjų JAV politinių sprendimų, turinčių poveikį globaliam mokslui ir sveikatai“), *28 April 2025*
- ALLEA Activities Report (June 2024–May 2025), (ALLEA veiklos ataskaita, 2024 m. birželis – 2025 m. gegužė), *May 2025*
- Changing Wildfires: Policy Options for a Fire-literate and Fire-adapted Europe (EASAC ataskaita „Besikeičiantys miškų gaisrai – politikos galimybės Europai įsisaugoti ir jiems pasirėngti“), *EASAC Report No. 48, 19 May 2025*
- International scientific collaboration: Vital yet vulnerable („Tarptautinis mokslinis bendradarbiavimas: gyvybiškai svarbus, bet pažeidžiamas“), *ISC Statement, 25 June 2025*
- Meat Alternatives („Mėšos alternatyvos“), *EASAC Report No.49, September 2025*
- Upholding scientific integrity in Georgiou retrial („Tyrėjo etikos gynimas Georgiou pakartotiniame teismo procese“), *ISC Statement, September 2025*
- International Science Council position on research funding transparency („Tarptautinės mokslo tarybos pozicija dėl mokslinių tyrimų finansavimo skaidrumo“), *ISC Statement, 28 October 2025*
- Safeguarding and enhancing international scientific collaboration for climate action („Tarptautinio mokslinio bendradarbiavimo klimato srityje užtikrinimas ir stiprinimas“), *ISC Statement, 4 November 2025*

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOS
HUMANITARINIŲ IR SOCIALINIŲ
MOKSLŲ SKYRIUS

KONFERENCIJA

Amžinoji reforma – ar ne laikas leisti mokytojui ramiai dirbti?

2025 m. sausio 8 d. (trečiadienis) 10 val.

Lietuvos mokslų akademijos
Mažoji konferencijų salė
(Gedimino pr. 3, Vilnius)

Konferencija „**Kalba, tauta, valstybė**“, skirta akademiko Zigmo Zinkevičiaus šimtmečiui

2025 m. sausio 15 d., LR Seimo Konstitucijos salė (Gedimino pr. 53, Vilnius)

PROGRAMA

10.30-11.00. **Sveikinimo žodžiai**

Seimo narys prof. Vytautas Juozapaitis
LMA prezidentas akad. Jūras Banys
VU rektorius prof. Rimvydas Petrauskas
VU Filologijos fakulteto dekanas prof. Mindaugas Kvietkauskas
LKI I. e. p. direktorė dr. Aurelija Tamulionienė
EP narys Paulius Saudargas
Pizos universiteto prof. Pietro U. Dini

11.00-12.00. **Pranešimai**

11.00-11.20. Prof. Bonifacas Stundžia. Baltistikos mokyklos radimasis pokario Vilniuje
11.20-11.40. Prof. Danguolė Mikulėnienė. Zigmo Zinkevičiaus fundamentinė kalbotyra
11.40-12.00. Prof. Daiva Sinkevičiūtė. Zigmo Zinkevičiaus indėlis į baltų onomastiką
12.00-12.20. Prof. Aleksiejus Luchtanas. Zigmas Zinkevičius ir archeologija

12.25-12.45. **Muzikiniai sveikinimai iš Ukmergės**: folkloro ansamblis „PYNIAVA“
(vadovė Vilma Mulevičiūtė-Sabaliauskienė)

12.50-13.40. **Pietų pertrauka**

13.45-14.45. **Pranešimai**

13.45-14.05. Prof. Alvydas Butkus. Vytauto Didžiojo universiteto atkūrimo verpetuose
14.05-14.25. Algirdas Saudargas. Zigmo Zinkevičiaus vaidmuo LKD partijoje
14.25-14.45. Vidmantas Žilius. Zigmo Zinkevičiaus indėlis į Lietuvos švietimo politiką

14.45-15.00. **Muzikinė užsklanda**: Ukmergės kultūros centro folkloro ansamblis „PYNIAVA“

Rengėjai: LR Seimo Kultūros skyrius, Vilniaus universitetas,
Lietuvos mokslų akademija, Lietuvių kalbos institutas

Nuotrauka ir MELC archyvo (<https://www.vle.lt/>)

2025 m. rugsėjo 4-5 d.
Lietuvos mokslų akademija

GLOBALIOS IR ĮTRAUKIOS SOCIOLOGIJOS LINK

XVII nacionalinė Lietuvos
sociologų draugijos konferencija

<https://lstc.lt/lstc-konferencija/>

Mapping Informal Care: Research, Policies and Practices in the Baltics and in Europe

10 October 2025, Lithuanian Academy of Sciences, Gedimino Ave. 3, Vilnius

Small Conference Hall

Agenda

Time	Session
h 9.00-9.30	Welcome and conference registration
h 9.30-10.00	Opening remarks and institutional welcome <ul style="list-style-type: none"> Opening remark by Marius Vaščega, Head of European Commission Representation in Lithuania Opening remark by Prof. Aušra Maslauskaitė, Full Member of the Lithuanian Academy of Sciences Opening remark by Boguslavas Gruževskis, Director of Lithuanian Centre for Social Sciences

Mokslas Lietuvoje neturėtų būti provincialus. Tai tautos intelektualių galimybių išraiška ir jos civilizotumo rodiklis. Mokslas ir kultūra – ne valstybės tarnaitės, o kūrybinis įnašas į žmonijos civilizacijos procesą.

JURAS POŽELA

Lietuvos mokslų akademijos prezidentui (1984–1992) Jurui Poželai – 100

2025 m. gruodžio 9 d. (antradienis) 15 val.

wima net

Laukinių gyvūnų maliarijos tyrėjų tinklo antrasis seminaras

About the Event

The EMBO Young Scientists' Forum (EYSF) brings together young scientists (doctoral and postdoctoral) to engage with colleagues from across the continent and share their

Vytauto Didžiojo universitetas
Vytautas Magnus University
Lietuvos mokslų akademija
Lithuanian Academy of Sciences

**Trisdešimt pirmoji tarptautinė
mokslinė-praktinė konferencija**

31st International Scientific-Practice Conference

**ŽMOGAUS IR GAMTOS SAUGA 2025
HUMAN AND NATURE SAFETY 2025**
2025 m. gegužės 7–9 d. / 7–9 May, 2025

PROGRAMA / Programme

Buivydžių hidrografinis draustinis. Tomo Tarvainio nuotr. / tyt.lt

SEMINARAS-DISKUSIJA

Ar galimas laivybos kelias Neries upe: iššūkiai ir galimybės

2025 m. kovo 20 d., ketvirtadienis, 10.30 val.

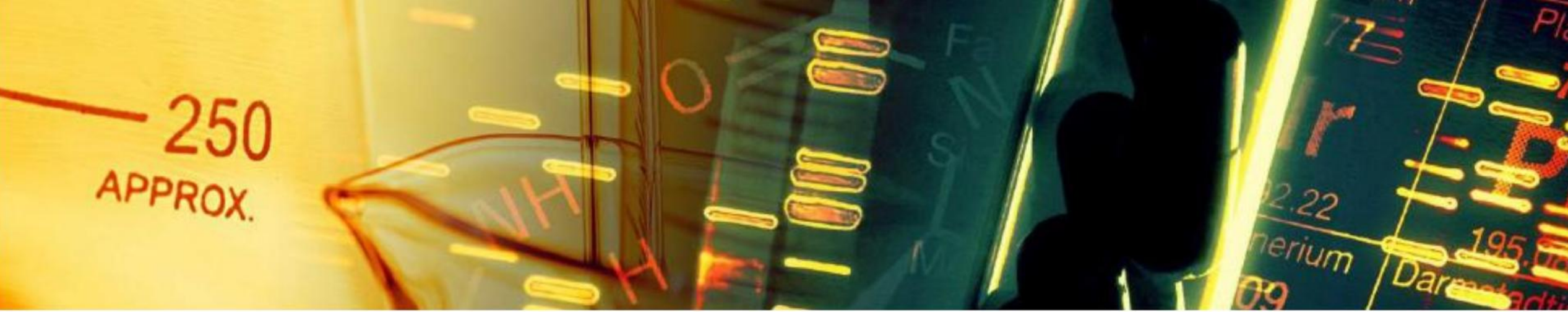
Konferencijos organizatorių nuotr.

KONFERENCIJA

Lietuvos ūkinių gyvūnų genetinių išteklių išsaugojimas pasauliniame kontekste: tvarių sistemų kūrimas

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOS ŽEMĖS ŪKIO IR MIŠKŲ MOKSLŲ SKYRIUS
LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETO GYVULININKYSTĖS INSTITUTAS

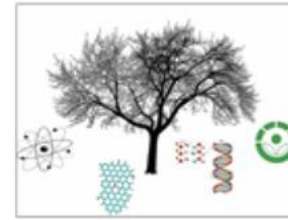

19th International Multidisciplinary Online Conference

on Life Sciences, Technologies, Biomedicine, and Physical Sciences

THE VITAL NATURE SIGN

online* on May 15-16, 2025

Programme of the 27th International Conference–School

ADVANCED MATERIALS AND TECHNOLOGIES 2025

Date: 25–29 August 2025

Venue: Hotel “Gabija” Vytauto St. 40,
Palanga, Lithuania
<http://www.gabija.lt/en/>

advancedmaterials.ktu.edu

AUGUST 25, MONDAY

14:00 – 20:00 Arrival and registration

AUGUST 26, TUESDAY

Chairperson Sigitas Tamulevičius

AUGUST 27, WEDNESDAY

Chairperson Juozas Vidas Gražulevičius

MECHANIKA-2025 / ONLINE ON MAY 23RD

Conference is organized by Kaunas University of Technology (KTU), Lithuanian Academy of Sciences, IFToMM National Committee of Lithuania and Baltic Association of Mechanical Engineering (BAME).

Welcome to MECHANIKA-2025

On behalf of the Organizing Committee it is our great pleasure to announce that Kaunas University of Technology in cooperation with Lithuanian Academy of Sciences, IFToMM National Committee of Lithuania and Baltic Association of Mechanical Engineering cordially invite you to attend the 29th International Conference “Mechanika-2025”, the purpose of which is the discussion of a wide range of issues in the mechanical engineering and mechatronics. The 29th International Conference “Mechanika-2025” is scheduled for **23 May, 2025 (online)**.

LIETUVOS
ŠILUMOS TIEKĖJŲ
ASOCIACIJA

LIETUVOS
ENERGETIKŲ
SENIORŲ
KLUBAS

Seminarų – diskusijų ciklas „Lietuvos energetikos politika ir ekonomika“

2025 m. lapkričio 25 d. (antradienį) 14 val.

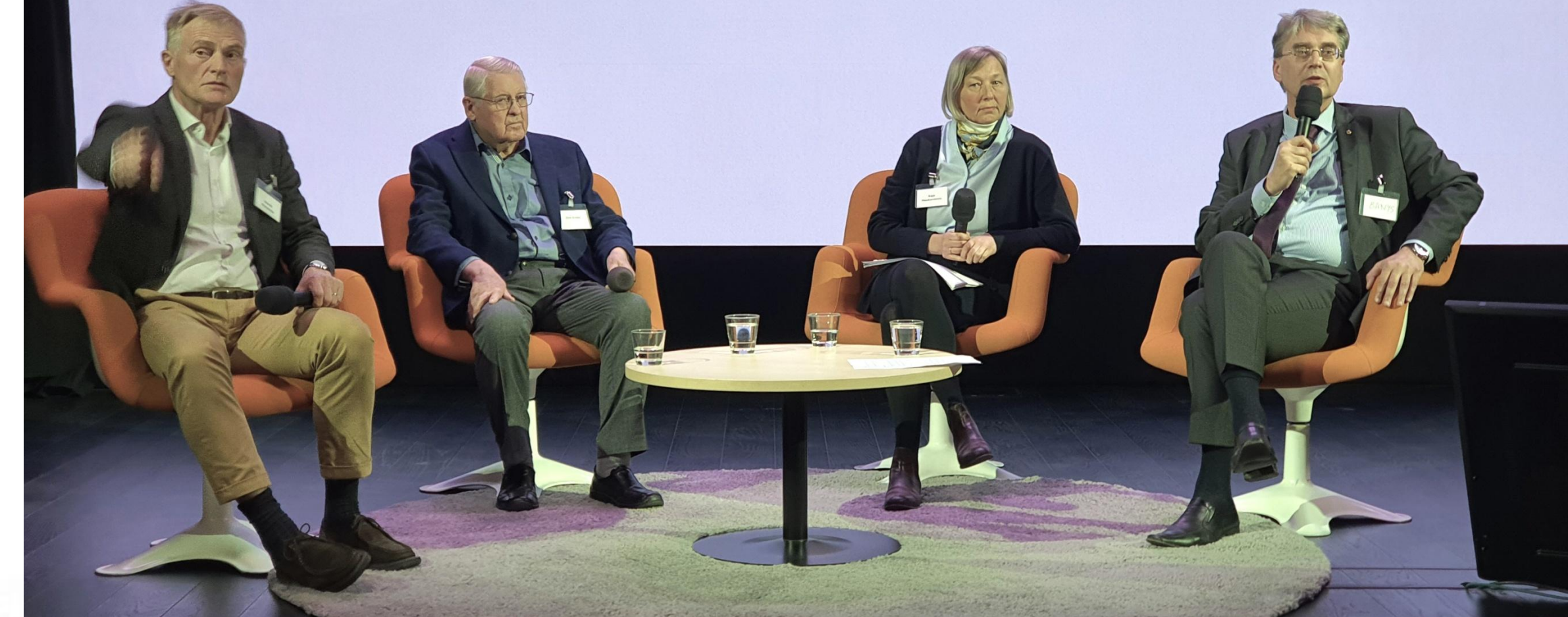
Lietuvos mokslų akademija,
Gedimino pr. 3, Vilnius, Mažoji salė

„Centralizuotas šilumos tiekimas (CŠT) Lietuvos šiuolaikinės energetikos kontekste“

- 15.50–16.20 Professor Li Bennich-Björkman, Uppsala University: Forgotten and Re-found Neighbours: Sweden's Relations with the Baltic States After 1945
- 16.20–16.50 Professor Egidijus Aleksandravičius, Vytautas Magnus University: Types of Emigration from Post-Soviet Countries
- 16.50–17.20 Professor Tiit Tammaru, University of Tartu: Migration turnaround in Estonia: From emigration to immigration
- 17.20–17.50 Panel discussion

LINDAU
NOBEL LAUREATE
MEETINGS

Euro-ISC Annual Meeting

allea | All European Academies

EUROPEAN ISC MEMBERS

ANNUAL MEETING 2025

European Academies
ea sac
Science Advisory Council

13-oji jaunųjų mokslininkų konferencija

FIZINIŲ IR TECHNOLOGIJOS MOKSLŲ TARPDALYKINIAI TYRIMAI

Konferencijos tikslas – dalintis jaunųjų mokslininkų atliekamais tyrimais gamtos ir technologijų mokslų srityse bei jų sandūrose, skatinti bendradarbiavimą tarp jaunųjų mokslininkų bei apžvelgti bendrų mokslinių interesų problematiką. Konferencijai tinkamos gamtos ir technologijų mokslų temos, apima: fizikinius, biofizikinius, chemijos, biochemijos, medžiagotyros, matematikos, astronomijos ar kosmoso tyrimus.

2025 04 11

LMA, Vilnius

AGRISCI2025

14-OJI TARPTAUTINĖ JAUNŪJŲ MOKSLININKŲ KONFERENCIJA
JAUNIEJI MOKSLININKAI – ŽEMĖS ŪKIO PAŽANGAI

14TH INTERNATIONAL CONFERENCE OF YOUNG SCIENTISTS
THE YOUNG SCIENTISTS FOR ADVANCE
OF AGRICULTURE

26 November 2025, Lithuanian Academy of Sciences, Gedimino Ave 3, Vilnius

18-oji Lietuvos jaunųjų
mokslininkų konferencija

BIOATEITIS:

gamtos ir gyvybės mokslų
perspektyvos

LMA Jaunosios akademijos nariai 2025 12 31

■ 40 narių

■ 38 nariai alumnai

Nauji LMAJA nariai ir LMA vadovai 2025 12 16

**STATUTES OF THE SCIENTIFIC ADVISORY BOARD
OF THE INTERNATIONAL BASIC SCIENCES PROGRAMME**

Article 1

1.1 The International Basic Sciences Programme, hereinafter referred to as the “IBSP”, aims at the reinforcement of intergovernmental cooperation in strengthening national capacities in the basic sciences and science education through major region-specific actions involving a network of national, regional and international centres of excellence or benchmark centres in the basic sciences (32 C/Resolution 14, para. 6(a)(iii)).

1.2 A Scientific Advisory Board, hereinafter referred to as the “Board”, is hereby established as a category V Advisory Committee to advise the Director-General on the IBSP. In conformity with the rules concerning Advisory Committees, the advisory reports of the Board shall be addressed to the Director-General, who shall decide what use shall be made of them. The Executive Board shall be kept informed by the Director-General of the results of the Committee’s proceedings.

1.3 The Scientific Advisory Board shall advise and inform the Director-General on developing strategies and policies related to its basic sciences and science education programmes. Its primary

Akademinė laisvė – Šiaurės ir Baltijos šalių jaunųjų akademijų raginimas veikti

Lietuvos mokslų akademijos Jaunoji akademija, solidarizuodamasi su kitomis Šiaurės ir Baltijos šalių jaunosiomis akademijomis, prisideda prie šio pareiškimo.

Akademinė laisvė yra pavojuje. Visame pasaulyje dažnėja atvejų, kai abejojama mokslininkų teise laisvai dėstyti, studijuoti, skleisti mokslinius rezultatus ir užsiimti įrodymais grįsta komunikacija. Ryškėja nerimą kelianti tendencija – didėjantis spaudimas tiek individualių tyrėjų laisvei, tiek akademinė institucijų autonomijai.

Naujausioje Akademinės laisvės indekso (AFI) [ataskaitoje](#) matyti, kad akademinės laisvės nuosmukis vyksta visame pasaulyje. Apskaičiuota, kad maždaug 3,6 mlrd. žmonių gyvena šalyse, kuriose akademinė laisvė yra visiškai suvaržyta. Akademinė laisvė menksta daugiau šalių nei stiprėja, o politinė vadovybė vis dažniau daro netinkamą įtaką moksliniams tyrimams. Kai kuriose Europos šalyse – įskaitant Jungtinę Karalystę, Nyderlandus ir Austriją – akademinė laisvė patiria aktyvų regresą.

Visame žemyne matomos spragos apsaugos mechanizmuose, kurie anksčiau buvo laikomi pakankamais laisvai akademinėi veiklai užtikrinti. Vyriausybės griežtina universitetų kontrolė, o politikai pamažu keičia mokslinių tyrimų kryptis pagal savo pačių nuostatas. Europos akademinė bendruomenė taip pat nėra apsaugota nuo netinkamos politinės įtakos. Pokyčiai vyksta jau dabar – ir vyksta nerimą keliančiu tempu.

Mes, Šiaurės ir Baltijos šalių jaunųjų akademijų atstovai, su nerimu stebime šį politinį kišimąsi ir prisijungiame prie viso pasaulio kolegų, ragindami išsaugoti ir ginti akademinę laisvę. Suvaržymai akademinėi laisvei kelia grėsmę pačiam akademijos pagrindui ir mūsų gebėjimui kurti aukštos kokybės mokslą, būtiną dabartiniams ir būsimiems visuomenės iššūkiams spręsti.

Akademinė laisvė nėra abstrakti sąvoka – tai būtina sąlyga visuomenėje vykdyti aukštos kokybės mokslinius tyrimus, atliepančius nuolat besikeičiančius poreikius ir aplinkybes. Jaunesni tyrėjai yra ypač pažeidžiami, kai akademinė laisvė silpsta. Jie dažniau nei kiti neturi saugumo, leidžiančio atlaikyti staigius pokyčius, susijusius su galimybe vykdyti mokslinius tyrimus. Nepagrįstas tyrimų finansavimo politizavimas, tyrimų ir rezultatais grįstos komunikacijos ribojimas kenkia jaunajai mokslininkų kartai ir trukdo jiems įsitvirtinti bei vykdyti aukštos kokybės mokslinius tyrimus.

Neigiamos pasekmės tuo nesibaigia. Kai politikai imasi nurodinėti, kokie tyrimai gali būti atliekami, kokios studijų programos gali būti dėstomos ar kurie tyrėjai gali kalbėti, kyla grėsmė ne tik akademinėi laisvei, bet ir atvirai demokratinei visuomenei.

Laisva akademinė bendruomenė yra vienas iš funkcionuojančios demokratijos pamatų. Kitas – nepriklausoma teisinė sistema, užtikrinanti piliečiams galimybę naudotis savo laisvėmis ir ginti teises – taip pat ir laisvę reikšti įvairias nuomones, net jei jos kai kam atrodo nepatogios. Universitetai ir kolegijos atlieka panašią funkciją: laisvė moksle ir aukštajame moksle sudaro sąlygas kritiškai vertinti viešuosius sprendimus, sprendimų priėmimo procesus ir valdžios institucijas. Akademinė bendruomenė kuria žinias ir atviros diskusijos kultūrą, saugančią visuomenę nuo politinės manipuliacijos ir stiprinančią politinių procesų teisėtumą. Nepriklausomi ekspertai, tikrinantys faktus, yra būtini laisvoje ir atviroje visuomenėje. Kai politika riboja akademinę laisvę, kyla grėsmė mūsų demokratijoms.

Tiek pasaulyje, tiek mūsų regione vykstantys procesai reikalauja ryžtingų veiksmų. Suvaržymų augimas parodė, kad mūsų dabartinė akademinė sistema nėra saugi. Akademinė laisvė turi būti aktyviai stiprinama.

Mes, Šiaurės ir Baltijos šalių jaunųjų akademijų atstovai, išskyrėme tris pagrindines sritis, kuriose mūsų politiniai lyderiai turėtų imtis veiksmų, siekdami apginti akademinę laisvę ir užtikrinti ilgalaikę apsaugos priemonę laisvam ir atviram moksliniam bendravimui:

1. **Akademinė laisvė turi būti ginama įstatymu.** Jai turi būti suteikta visa teisinė apsauga kaip demokratiniams principui, lygiaverčiam žodžio, spaudos ir religijos laisvėms. Laisvoje visuomenėje būtina ginti mokymo, tyrimų ir rezultatų sklaidos laisvę – tai [esminiai laisvos ir atviros akademijos elementai](#).
2. **Turi būti įsteigtas akademinės laisvės ir integralumo ombudsmenas** – nepriklausoma institucija, turinti įgaliojimus tirti ir spręsti klausimus, susijusius su laisvu žinių siekiu ir sklaida aukštojo mokslo institucijose. Ombudsmenas taip pat turėtų informuoti politikos formuotojus apie akademinės laisvės būklę ir jos pokyčius.
3. **Mokslo politika turi būti grindžiama ilgalaikė vizija ir tęstinumu.** Visa akademinė sistema – nuo studijų programų ir valdymo iki karjeros kelių ir finansavimo – turi būti kuriama atsižvelgiant į tai, kad moksliniai tyrimai ir studijos yra natūraliai lėti procesai. Mokslinės inovacijos vystosi per metus, o ne mėnesius, todėl akademinė bendruomenė turi būti apsaugota nuo netikėtų ir staigių politinių pokyčių.

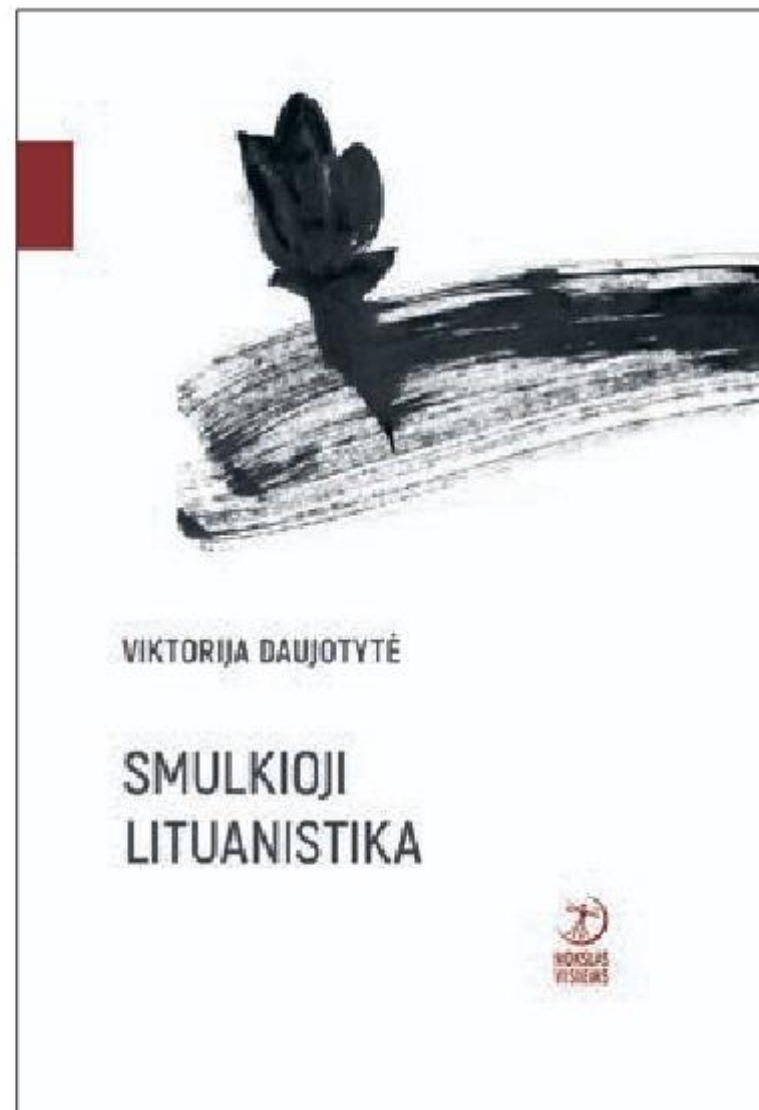
Akademinės laisvės suvaržymai didėja, todėl reikia skubių priemonių, kad būtų išvengta rimtų pasekmių mūsų atviroms visuomenėms. Mes, Šiaurės ir Baltijos šalių jaunųjų akademijų atstovai, raginame politinius lyderius imtis ryžtingų veiksmų, stiprinant akademinės bendruomenės apsaugos mechanizmus ir saugant demokratijos pamatus. Laisvai visuomenei būtina laisva akademinė bendruomenė – kaip ir bet kuri laisvė, ji turi būti ginama iš anksto, kol dar nėra prarasta.

*Estijos Jaunoji mokslų akademija
Latvijos jaunųjų tyrėjų asociacija
Lenkijos Jaunoji akademija
Suomijos Jaunoji akademija
Danijos Jaunoji akademija
Lietuvos mokslų akademijos Jaunoji akademija
Norvegijos Jaunoji akademija
Švedijos Jaunoji akademija*

LMAJA narių mokslinės veiklos 2025 m. apibendrinti rezultatai

LMA mokslų skyriai	HSMS	MFChMS	BMGMS	ŽŪMMS	TMS	Iš viso
Paskelbta publikacijų referuojamų tarptautinėse DB	21	49	21	34	26	151
Paskelbta kitų publikacijų	4	0	2	26	10	42
Įteikta publikacijų	18	18	8	11	16	71
Paskelbta monografijų	1	0	1	2	0	3
Konferencijose perskaityta pranešimų / iš jų kviestiniai pranešimai	29/5	37/12	17/5	41/5	29/2	153/29
Turimų doktorantų skaičius / Apsigynusių doktorantų skaičius	4/0	14/6	4/1	9/3	4/3	35/13
Vykdomų mokslinių projektų skaičius / Iš jų vadovaujamų projektų skaičius	8/4	23/12	8/5	24/8	26/9	89/38
2025 m. laimėtų projektų skaičius / Iš jų vadovaujamų projektų skaičius	3/1	7/6	1/1	9/1	7/1	27/10
Stažuotės užsienyje	1	6	1	2	3	13
Apdovanojimai	2	4	0	3	3	12

Folders Settings Account Info

iThenticate

Search Trash Move selected to... Move

My Folders

- My Folders
 - 2011_1
 - 2011_2
 - 2011_3
 - 2011_4
 - 2012_1
 - 2012_3
 - 2012_4
 - 2013_1
 - 2013_2
 - 2013_3
 - 2014_1
 - 2014_4
 - 2015_1
 - 2017-11
 - 2018

Documents Settings

Title	Report	Author	Processed ↓	Actions
Structural, Electronic and Mechanical Properties of Anatase and Rutile Titanium Dioxide Phases Using Density Functional Theory 1 part - 3,565 words	40%	M. E. M. Eisa Aarna A. Al-Enzi	Apr 15, 2022 1:26:37 PM	🗑️ 📄
Comparative approach on the corrosion behavior of an organic compound for mild steel in hydrochloric, phosphoric acids 1 part - 3,471 words	65%	Zineb Tribak Youssef Kandri Rodi	Apr 15, 2022 12:57:35 PM	🗑️ 📄
Investigation of Reflection Property of 1D Annular Photonic Crystal Containing Double Negative Index Material and non-Magnetized Plasma 1 part - 5,164 words	49%	Alireza Aghajamali Sanjeev K Srivastava	Apr 15, 2022 12:47:01 PM	🗑️ 📄
GOOD CLEAVERS FOR FIBER-OPTIC COMMUNICATION TECHNOLOGY 1 part - 2,255 words	23%	Hind J Jawad Afaf F Sultan	Apr 15, 2022 12:43:06 PM	🗑️ 📄
EXPERIMENTAL INVESTIGATION OF Si-SiO2 INTERFACE TRAPS USING EQUILIBRIUM VOLTAGE STEP TECHNIQUE 1 part - 1,591 words	28%	Mohamed Salah Berlatreche	Jun 13, 2012 9:52:40 PM	🗑️ 📄
Exploring Novel Characteristics of Strain Compensated SiGeC Nanoscale MOSFET 1 part - 4,029 words	22%	Suman Basu	Jun 13, 2012 9:47:04 PM	🗑️ 📄

ProQuest LIBRARY OF THE LITHUANIAN ACADEMY OF SCIENCES

Menotyra

65 results

Applied filters: Scholarly Journals

Sorted by: Relevance

Limit to: Full text, Peer reviewed, News Sources

Select 1-20

- Tapyba kaip knyga: Vilniaus Bernardinų bažnyčios sienų tapybos ir Europos grafikos ryšys

Alternate title: Painting as a Book: The Connection between the Wall Paintings of the Vilnius Bernardine Janonienė, Rūta. *Acta Academiae Artium Vilnensis; Vilnius* Iss. 119, (2025): 152-194.

Scholarly Journal

Abstract/Details Full text - PDF (2 MB)
- Bizantinio stiliaus sienų tapyba pagonių ir katalikų pastatuose: vaizdinės ir konfesinės savasties klausimai

Alternate title: Byzantine Wall Paintings in Pagan and Catholic Buildings: The Issue of Visual and Confessional Sameness

Mickūnaitė, Giedrė. *Acta Academiae Artium Vilnensis; Vilnius* Iss. 119, (2025): 125-151.

Scholarly Journal

Abstract/Details Full text - PDF (861 KB)

KUKUTIS EINA Į → KNYGŲ MUGĘ

Būti

Nebūti

Romantizmas

Realizmas

02.27-03.02 2025

Vilniaus knygų mugė

Čiurlioniui 150

PREMJERA!

OPERA VAIKAMS

Batutas Katinas

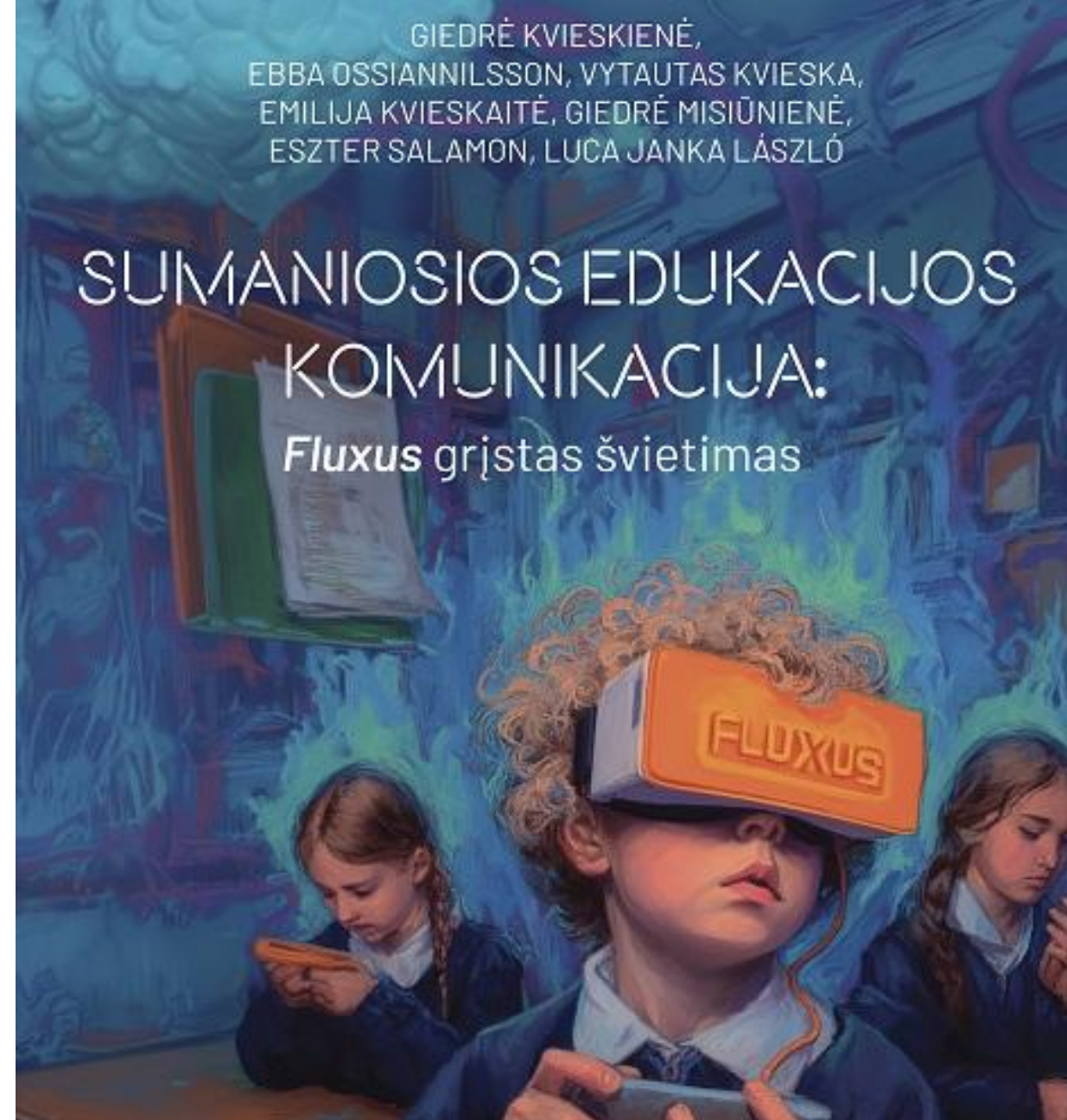
PAGAL ŠARLIO PERO PASAKĄ.

Akademiko
Alvydo Jokubaičio
paskaita

RELIGIJOS FENOMENAS

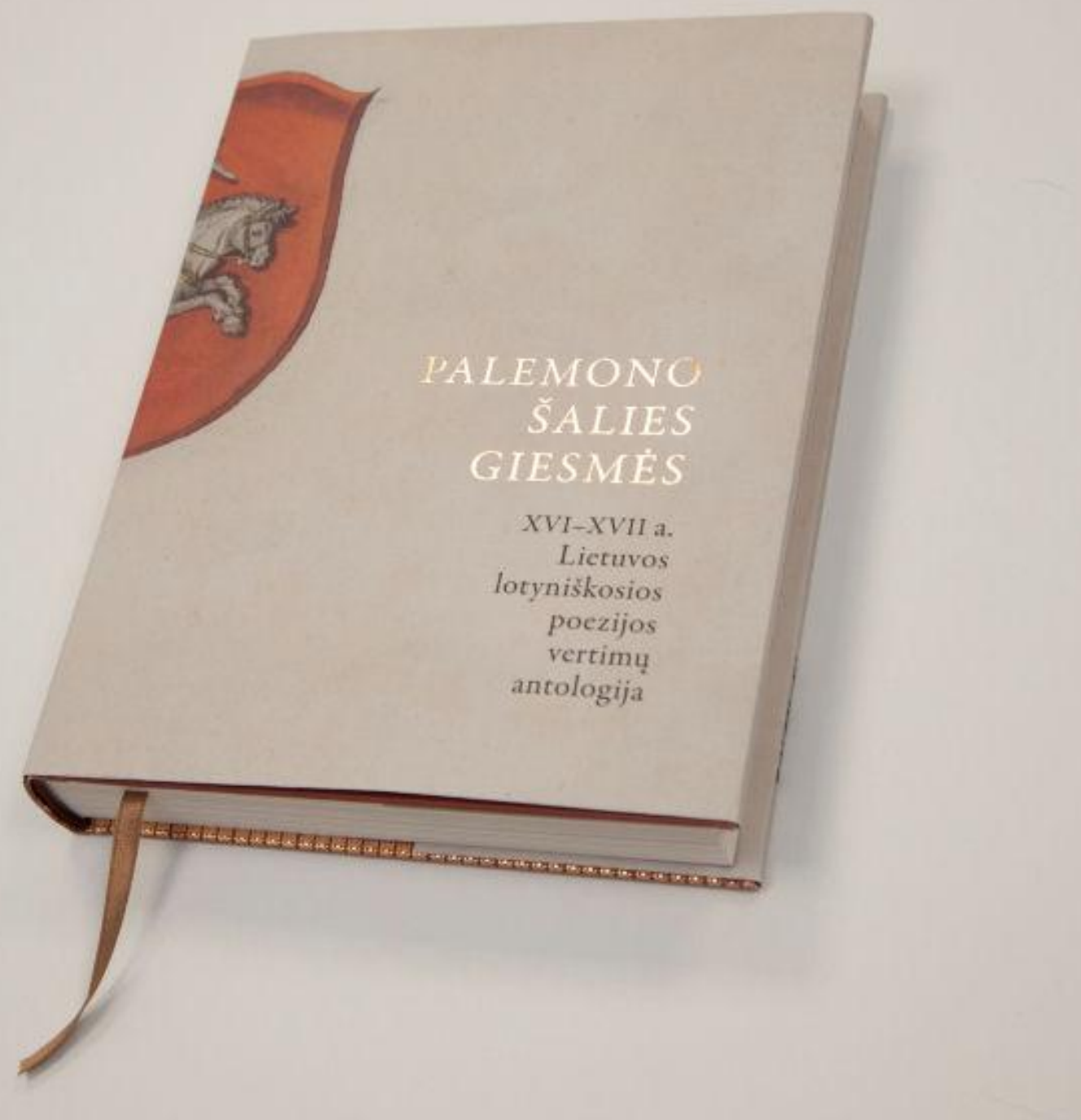

GIEDRĖ KVIESKIENĖ,
EBBA OSSIANILSSON, VYTAUTAS KVIESKA,
EMILIJA KVIESKAITĖ, GIEDRĖ MISIŪNIENĖ,
ESZTER SALAMON, LUCA JANKA LÁSZLÓ

SUMANIOSIOS EDUKACIJOS KOMUNIKACIJA: Fluxus grįstas švietimas

Kolektyvinės monografijos sutiktuvės

XVI–XVII a. literatūros vertimų antologiją „Palemono šalies giesmės“ sudaro 18 epinės ir lyrinės poezijos kūriniai, išverstų į lietuvių kalbą. Juos Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės autoriai lotynų kalba sukūrė 1561–1669 m. laikotarpiu. 1561-ieji žymi ankstyviausiais į antologiją įtrauktos Merkelio Giedraičio poemos „Elegijos apie Kotrynos Valavičiūtės mirtį“ pasirodymo metus. 1669-ieji – vėliausiais į antologiją įtrauktos Valentino Bialavičiaus poemos „Šventojo Kazimiero lėlija“ parašymo metai.

Antologiją sudaro svarbesnių temų ir žanrų kūriniai: religinės, laidotuvinės, vestuvinės, satyrinės, genealoginės, patriotinės, herojinės ir dar kitokios giesmės. Juose apdainuojami Abiejų Tautų Respublikos valdovai: Steponas Batoras, Žygimantas Vaza, Vladislovas Vaza, garsūs Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valstybės, karo ir kultūros veikėjai: Grigalius ir Jonas Chodkevičiai, Mikalojus Radvila Rudasis, Kristupas Radvila Perkūnas, Jonas Karolis Chodkevičius, Kristupas Manvydas Dorohostaiskis ir kiti. Poemų veiksmas vyksta tame krašte, į kurį kadaise atvyko legendinis Lietuvos valdovų protėvis romėnas Palemonas ir kurį dabar valdo, nuo priešų gina ir stiprina gausūs jo palikuoniai, kilę ir Palemonido Gedimino. Palemono legenda pagrįsta Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės piliečių kultūrinė, politinė ir istorinė tapatybė išskiria lietuvius iš kitų Abiejų Tautų Respublikos gyventojų ir liudija apie savita

• NEPAŽINTAS SENŲJŲ KNYGŲ PASAULIS

• THE UNCHARTED
WORLD OF OLD BOOKS

Lietuvos Didžiosios
Kunigaikštystės didikų paveldas
Vilniaus bibliotekose

The Heritage of the Nobility of
the Grand Duchy of Lithuania in
Vilnius Libraries

2025-11-03

2024 m. lapkričio pabaigoje Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekoje buvo įdiegta „Ex Libris“ kompanijos naujos kartos bibliotekos paslaugų platforma „Alma“ ir virtualioji biblioteka „**Primo VE**“, skirta bibliotekos vartotojams.

Naudodamiesi virtualiaja biblioteka „Primo VE“, vartotojai gali:

- ieškoti dokumentų visuose LMA Vrublevskių bibliotekos ištekliuose, prenumeruojamose duomenų bazėse, kolekcijose, institucinėje talpykloje bei atvirosios prieigos elektroniniuose ištekliuose, kuriuose yra daugiau nei penki milijardai bibliografinių įrašų;
- užsisakyti fizinius dokumentus, pratęsti jų grąžinimo terminą, skaityti ir atsisiųsti LMA Vrublevskių bibliotekos prenumeruojamas elektronines knygas bei straipsnius;
- naudotis generatyvinio dirbtinio intelekto įrankiu „Mokslinių tyrimų asistentas“.

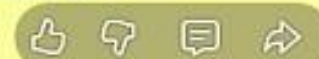

Nauja knyga apie nuodinguosius augalus

Gamtoje visada geriau daugiau negu mažiau žinoti, o žmonių visuomenėje kitaip – dažnokai geriau mažiau negu daugiau žinoti.

**NAUJA KNYGA APIE
NUODINGUOSIUS MŪSŲ KRAŠTO
AUGALUS**

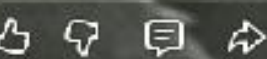
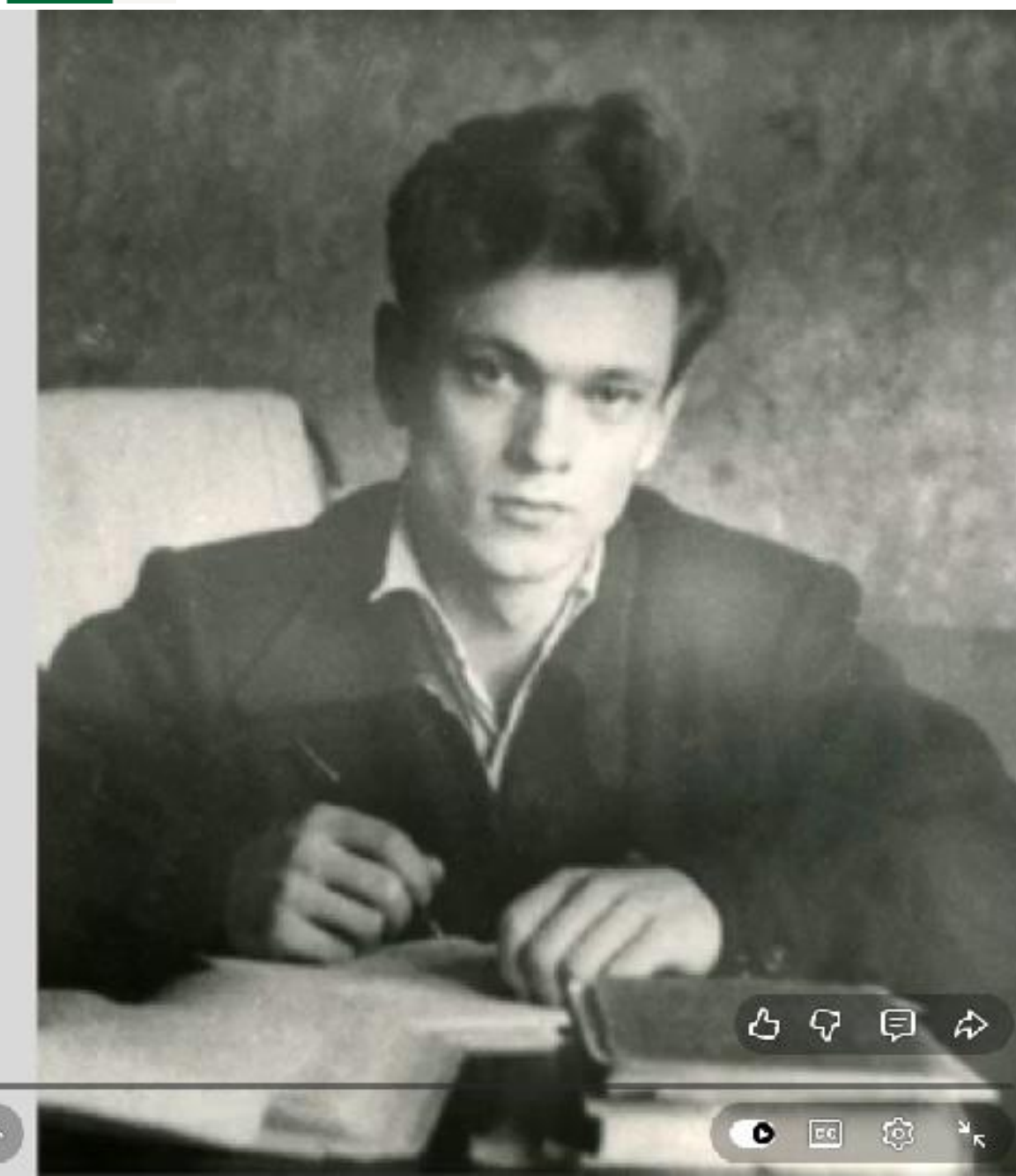
**Akademikas
Jonas Remigijus NAUJALIS**
2025-08-26

Akademikui Jurui Poželai – 100

**AKADEMIKUI
JURUI POŽELAI – 100**

prisiminimais dalinasi fizikas,
habil. dr. Steponas Ašmontas

VIRTUALI PARODA

Aviacija nepriklausomybės kare (1919–1920)

Pradėti peržiūrą

Apie parodą Karo aviacijos pradžia Pirmieji lėktuvai Aviacijos mokykla Gedimai Neprikl

VIRTUALI PARODA

„Tavo pasaulio puikaus, Kristau, grožybės piešiu“: skirta paminėti Motiejų Kazimierą Sarbievijų ir Baroko literatūros metus

Pradėti peržiūrą

Apie parodą I skyrius II skyrius III skyrius IV skyrius V skyrius VI skyrius Šaltiniai ir literatūra

VIRTUALI PARODA

Čiurlioniui 150 M. K. Čiurlionis Vilniuje: kūryba, veikla, idėjos

Pradėti peržiūrą

Apie parodą „Noriu visam laikui persikelti į Vilnių“.
M. K. Čiurlionis Lietuvių dailės draugijoje M. K. Čiurlionis – kitų
draugijų narys M. K. Čiurlionio
literatūrinis
palkimas Literatūra

VIRTUALI PARODA

Sibiro tyrinėtojas Jonas Čerskis: minint 180-ąsias gimimo metines

Pradėti peržiūrą

Apie parodą Svarbiausios gyvenimo datos Šeima Mokslo metai Vilniuje Sibiro universitetai Ekspedicijos

Ačiū, kad buvote kartu!

